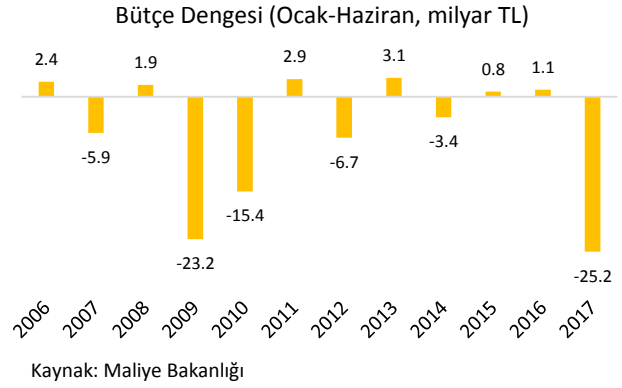
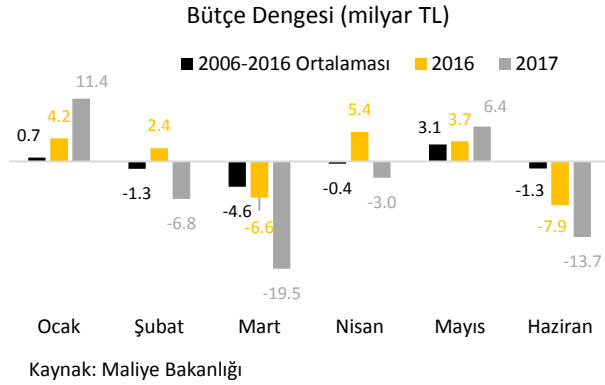
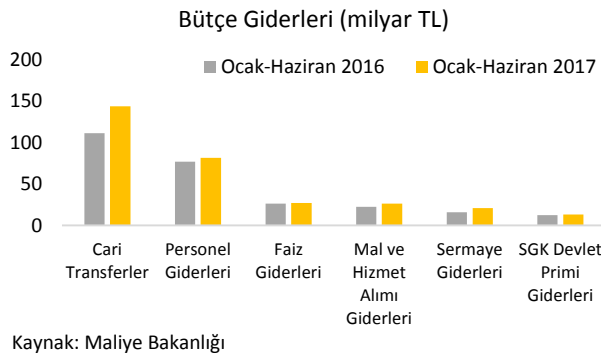

Yılın İlk Yarısında Bütçe Açığı Yükseldi

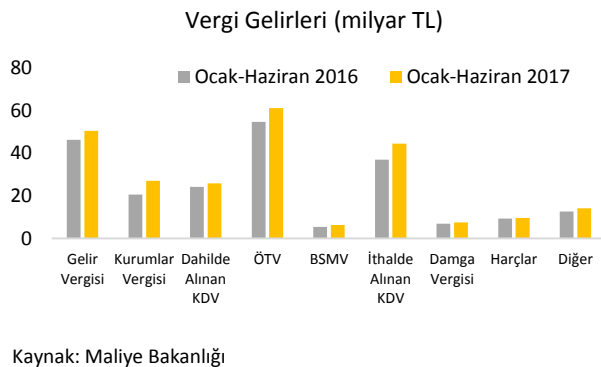
2016 yılı ilk yarısında 1.1 milyar TL fazla veren merkezi yönetim bütçesi 2017 yılının ilk yarısında 25.2 milyar TL açık verdi. Bütçedeki bozulmada vergi indirimleri, harcama programları ve teşvikler etkili oldu. Bu haftaki raporumuzda Haziran ayı ve ilk yarı bütçe gerçekleştirmelerini inceleyeceğiz.

2016 yılı Haziran ayında 7.9 milyar TL açık veren merkezi yönetim bütçesi, 2017 yılı Haziran ayında 13.7 milyar TL açık verdi. Bütçe açığındaki artışta harcamaların yıllık bazda %11 artmasına karşın, bütçe gelirlerinin %0.3 azalması etkili oldu. Yılın ilk altı ayında (Ocak-Haziran dönemi) ise 2016 yılında 1.1 milyar TL fazla veren bütçe, 2017 yılında 25.2 milyar TL açık verdi. Yılın ilk yarısında bütçe dengesinde yaşanan bozulmada genel olarak ekonomiyi desteklemek için özellikle istihdamda sağlanan teşvikler, ertelemeler ve vergi indirimleri etkili oldu. İlk altı ayda harcamalar 50.6 milyar TL artarken, gelirler 24.2 milyar TL arttı.

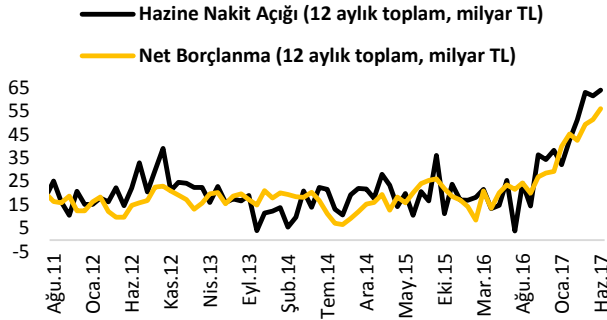
bir artış göstermesi olumlu bir tablo çizdi.

2017 yılı Haziran ayında bütçe giderleri bir önceki yılın aynı ayına göre %11 oranında artarak 57.7 milyar TL oldu. Yılın ilk altı ayında ise bütçe giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre %18.5 artışla 324.4 milyar TL gerçekleşti. En önemli gider kalemi olan cari transferler, ekonomiye verilen teşvikler nedeniyle yılın ilk yarısında bir önceki yılın aynı dönemine göre %29.2 artışla 143.8 milyar TL'ye çıktı. Yılın ilk yarısında sermaye giderleri de hızlı artış gösteren kalemlerden biri oldu. Faiz giderlerinin ise ilk yarıda yıllık bazda %2.3 ile sınırlı

2017 yılı Haziran ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %0.29 oranında düşerek 43.9 milyar TL oldu. Yılın ilk altı ayında ise bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre %8.8 artışla 299.2 milyar TL gerçekleşti. Bütçe gelirlerinin %80'ininden fazlasını oluşturan ve Nisan ve Mayıs aylarında hızlı bir artış gösteren vergi gelirleri, Haziran ayında 2016 yılı Haziran ayına göre %9.7 artışla 36.4 milyar TL oldu. Yılın ilk yarısında vergi gelirlerindeki yıllık artış %13.6 oldu. 2017 yılında ödenmemiş kamu alacaklarının ödenmesi için

tanınan yeniden yapılandırma imkânı kapsamında vergi dairelerince 5.6 milyar TL, SGK tarafından ise 2.2 milyar TL tahsilat sağlanmış olması yılın ilk yarısında bütçe gelirlerini destekledi. Öte yandan ekonomiyi canlandırmak için mobilya ve beyaz eşya gibi sektörlerde ÖTV indirimine gidilmiş olması ise vergi gelirlerindeki artışı sınırladı. Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın açıklamasına göre ekonomik canlanmayı desteklemek üzere uygulamaya konulan vergi, teşvik, destek ve indirimlerinin vergi gelirlerine aşağı yönlü toplam etkisi yılın ilk 6 ayında 3.3 milyar TL oldu.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

2017 yılında bütçe açığında yaşanan artış Hazine borçlanmasına da artış olarak yansdı. Artan bütçe açığını fonlamak için Hazine müsteşarlığı bu yıl daha yüklü bir borçlanma programı uyguluyor. Hazine'nin ilk altı aydaki net borçlanma tutarı bir önceki yılın aynı dönemine göre %148 oranında artarak 44.8 milyar TL oldu. Net iç borçlanma tutarı yılın ilk altı ayında %109, net dış borçlanma tutarı ise %240 oranında artış gösterdi. 2016 yılı ilk yarısında 7.7 milyar TL olan Hazine nakit açığı, 2017 yılı ilk yarısında 33.4 milyar TL'ye yükseldi.

Merkezi Yönetim Bütçesi (milyar TL)								
	Haziran			Ocak-Haziran			2017 Bütçe	Ger./Hed.
	2016	2017	% Değişim	2016	2017	% Değişim	Hedefi	(%)
Giderler	52.0	57.7	11.0	273.9	324.4	18.5	645.1	50.3
Faiz Giderleri	2.2	1.3	-41.9	26.4	27.0	2.3	57.5	46.9
Faiz Dışı Giderler	49.8	56.4	13.3	247.5	297.4	20.2	587.6	50.6
Gelirler	44.1	43.9	-0.3	275.0	299.2	8.8	598.3	50.0
Vergi Gelirleri	33.2	36.4	9.7	216.6	246.1	13.6	511.1	48.1
Diğer Gelirler	10.9	7.5	-30.9	58.4	53.1	-9.1	87.2	60.9
Bütçe Dengesi	-7.9	-13.7	73.6	1.1	-25.2	--	-46.9	53.9
Faiz Dışı Denge	-5.7	-12.5	118.1	27.5	1.8	-93.6	10.6	16.5

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Sonuç olarak, ekonomiyi canlandırmak için verilen teşvikler ve uygulanan harcama programlarının etkisiyle 2017 yılında bütçe açığında artış yaşanıyor. 2016 yılı ilk aylık dönemde 1.1 milyar TL fazla veren bütçe dengesi, 2017 yılı ilk altı aylık dönemde ise 25.2 milyar TL açık verdi. Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın açıklamalarına göre uygulanan harcama programları ve teşvikler, bütçe harcamalarını 15.8 milyar TL artırdı. Ayrıca SGK'nın Ocak, Şubat ve Mart aylarına ilişkin sosyal güvenlik prim ödemelerinin yılın son çeyreğine ertelenmesi de 9 milyar liralık alacağın Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ertelenmesine neden oldu. Teşviklerin yılsonuna kadar devam etmeyecek olması ve ertelenen sosyal güvenlik prim ödemelerinin de yılın son çeyreğinde alınacak olması, yılın son çeyreğinde bütçede toparlanma yaşanmasını sağlayabilir. Öte yandan Türkiye Varlık Fonu'na devredilen Kamu İktisadi Teşebbüslerinin (KİT) 2016 yılına ilişkin temettü ödemelerinin de merkezi yönetim bütçesi geliri olarak Hazineye aktarılmasına karar verilmiş olması, bütçenin gelir tarafını destekleyebilir. Bu şartlar altında yılın ikinci yarısında bütçe dengesinde toparlanma yaşanması halinde 2017 yılı ilk çeyreğinde %1.7 olan ve ikinci çeyrekte %2'ye yükseleceğini tahmin ettiğimiz bütçe açığının GSYH'ye oranı 2017 yılsonunda %1.6'ya gerileyebilir.

Haftalık Veri Takvimi (24-28 Temmuz 2017)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
24.07.2017	Türkiye	Konut Satışları (Haziran, y-y)	%1.5	--	
	ABD	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	52.0	52.1	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	54.2	54.0	
		İkinci El Konut Satışları (Haziran, a-a)	%1.1	-%0.9	
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	57.4	57.2	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	55.4	55.4	
	Almanya	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	59.6	59.2	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	54.0	54.3	
	Fransa	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	54.8	54.6	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	56.9	56.7	
	Japonya	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	52.4	--	
		Öncül Göstergeler Endeksi (Mayıs)	104.7	--	
25.07.2017	Türkiye	Reel Sektör Güven Endeksi (Temmuz)	112.4	--	
		Kapasite Kullanım Oranı (Temmuz)	%79.0	--	
	ABD	Case-Shiller Konut Fiyat Endeksi (Mayıs)	197.19	--	
		Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)	118.9	116.0	
		Richmond Fed İmalat Endeksi (Temmuz)	7	7	
	Almanya	İFO İş Dünyası Güven Endeksi (Temmuz)	115.1	114.9	
	Fransa	ÜFE (Haziran, y-y)	%2.1	--	
	İtalya	Sanayi Siparişleri (Mayıs, y-y)	-%2.2	--	
	26.07.2017	ABD	Yeni Konut Satışları (Haziran, a-a)	%2.9	%0.8
			ABD Merkez Bankası Toplantısı ve Faiz Kararı (Temmuz)	--	--
Fransa	Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)	108	108		
İtalya	Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)	106.4	106.3		
İngiltere	GSYH (2. Çeyrek, y-y)	%2.0	%1.7		
27.07.2017	Türkiye	TCMB Toplantısı ve Faiz Kararı (Temmuz)	--	--	
	ABD	Dayanıklı Mal Siparişleri (Haziran, öncül)	-%0.8	%3.5	
		Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	233 Bin Kişi	240 Bin Kişi	
		Chicago Fed Aktivite Endeksi (Haziran)	-0.26	0.35	
		Kansas Fed İmalat Endeksi (Temmuz)	11	12	
	Euro Bölgesi	M3 Para Arzı (Haziran, y-y)	%5.0	%5.0	
	Almanya	Tüketici Güven Endeksi (Ağustos)	10.6	10.6	
		Perakende Satışlar (Haziran, y-y)	%4.8	%2.7	
	28.07.2017	Türkiye	Konut Fiyat Endeksi (Mayıs)	235.80	--
		ABD	GSYH (2. Çeyrek, ç-ç)	%1.4	%2.5
Çekirdek Kişisel Tüketim Harcamaları Endeksi (2. Çeyrek, ç-ç)			%2.0	%0.7	
Michigan Üniv. Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)			93.1	93.1	
Euro Bölgesi		Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)	-1.7	-1.7	
Almanya		TÜFE (Temmuz, y-y, öncül)	%1.5	%1.4	
Fransa		GSYH (2. Çeyrek, y-y)	%1.1	%1.6	
		TÜFE (Temmuz, y-y, öncül)	%0.8	%0.8	
İngiltere		Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)	-10	-11	
Japonya		İşsizlik Oranı (Haziran)	%3.1	%3.0	
	TÜFE (Haziran, y-y)	%0.4	%0.4		
	Perakende Satışlar (Haziran, a-a)	-%1.5	%0.4		